

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4876/2018
13.06.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је пуномоћник Влада Барањ, адвокат у ..., против тужене Републике Србије коју заступа Државно првобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 687/18 од 14.06.2018. године, у седници већа одржаној 13.06.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против првог става изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 687/18 од 14.06.2018. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца АА изјављена против другог става изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 687/18 од 14.06.2018. године.

Образложење

Основни суд у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији је пресудом број П 215/2017 од 13.11.2017. године у првом ставу изреке дозволио објективно преиначење тужбе од стране тужиоца АА из поднеска од 23.02.2017. године. Делимично је усвојио тужбени захтев тужилаца па је обавезао тужену да на име накнаде материјалне штете исплати тужиоцу АА износе од 2.258.174,40 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године, износ од 19.500,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године, износ од 16.500,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године, износ од 33.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године, износ од 16.500,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године, износ од 16.500,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године, износ од 33.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године, износ од 33.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године и износ од 33.000,00 динара са законском затезном каматом од

13.11.2017. године па до коначне исплате, а тужиљи ББ износ од 1.129.087,20 динара са законском затезном каматом од 13.11.2017. године па до коначне исплате, а све у року од 15 дана. У осталом делу је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да му тужена на име накнаде штете исплати и износ од 49.500,00 динара (три пута по 16.500,00 динара) са законским затезним каматама и законску затезну камату на износе који су му досуђени, а све ближе означено у трећем ставу изреке. Тужени је обавезан да тужиоцима надокнади трошкове парничног поступка у износу од 418.709,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде све у року од 15 дана, а у преосталом делу за износ од 6.820,00 динара са законском затезном каматом и законску затезну камату на досуђене трошкове поступка за период од дана пресуђења до дана извршности захтев тужилаца је одбијен као неоснован.

Апелациони суд у Новом Саду је у првом ставу изреке одбио жалбу тужиоца као неосновану, а жалбу тужене усвојио па је пресуду Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији број П 215/2017 од 13.11.2017. године преиначио у побијаном усвајајућем делу тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужилаца као и захтев за накнаду трошкова поступка. Другим ставом изреке је потврдио првостепену пресуду у преосталом побијаном одбијајућем делу у односу на тужиоца АА. Трећим ставом изреке је обавезао тужиоце да туженој накнаде трошкове поступка у износу од 78.000,00 динара у року од 15 дана. Четвртим ставом изреке је одбијен захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиоци су изјавили благовремену ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14), па је оценио да ревизија тужиоца АА делимично није основана, а делимично није дозвољена, а да ревизија тужиле ББ није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, а ревиденти не указују на какве друге битне повреде поступка.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је вођен извршни поступак по предлогу извршних поверилаца ВВ и ГГ против извршног дужника АА и хипотекарног дужника, овде тужиле ББ ради наплате новчаног потраживања продајом непокретности, стамбене зграде саграђене на парцели ../. у ул. ... број .. у ... која је била сувласништво првотужиоца у 2/3 дела и друготужиле у 1/3 дела. Потраживање повериоца ВВ у износу од 36.000 ДМ је засновано на судском поравнању закљученим 12.03.1998. године, којим је АА обавезан да ДД и ВВ исплати износ од 36.000 ДМ (дељива обавеза). Током извршног поступка ДД је повукао предлог за извршење који се односио на његово потраживање чиме је обавеза извршног дужника смањена за 1/2. На предмету извршења тужиле ББ је постала сувласник по основу брачне тековине на основу пресуде у 1/3 дела, а уписала се у јавне књиге решењем од 19.09.1997. године у време када је првотужилац већ оптеретио целу непокретност хипотеком, али пре покретања извршног поступка. У поступку извршења на рочишту одржаном 25.12.2008.

године, извршни суд је донео решење којим је утврдио тржишну вредност непокретности у износу од 4.564.221,00 динара. Утврђено је да је потраживање извршног повериоца ГГ засновано на пресуди ради наплате потраживања у износу од 8.180,67 евра у динарској противвредности по курсу на дан исплате са домицилном каматом од 16.11.2005. године па до исплате и у износу од 158.766,72 динара са каматом од 29.12.2006. године до исплате те да се потраживање односи и на трошкове извршног поступка. По њеном извршном предлогу је утврђена вредност предмета извршења од 3.225.963,73 динара (ту је извршење било усмерено на 2/3 дела непокретности првотужиоца па је то утврђена вредност сувласничког удела). Ово зато што су тужиоци покренули два предлога за извршење (касније спојени) након чега је заказана прва јавна продаја за 25.09.2012. године. Прва јавна продаја није успела јер није било понудилаца. Друга јавна продаја је више пута отказивана и одлагана и заказана је за 05.09.2013. године при чему је утврђена вредност непокретности остала иста као и код прве јавне продаје те је одређено да почетна цена на другом јавном надметању не може бити нижа од 30% од процењене вредности. На том рочишту је суд донео решење којим је одређена почетна цена предметне непокретности у износу од 1.451.684,00 динара. Констатовано је да није било присутних понудилаца за куповину непокретности те су се пуномоћници повериоца у њихово име и за њихов рачун појавили као заједнички купци и то тако што свако од њих купује непокретност у по 1/2 дела те је њима као најповољнијим понудиоцима непокретност досуђена за процењену вредност од 1.451.684,00 динара. Против закључка, пуномоћник извршног дужника је поднео захтев за отклањање неправилности 16.12.2013. године који је решењем од 11.02.2014. године одбачен као недозвољено. Закључком од 12.02.2014. године непокретност је предата извршним повериоцима у по 1/2 дела, а истовремено је наложено извршним дужницима да непокретност ослободе од лица и ствари и предају је повериоцу, а Катастар да изврши упис права својине поверилаца. Дана 23.04.2014. године је извршни суд донео закључак о намирењу извршних поверилаца. Извршни дужници су 20.02.2014. године поново поднели захтев за отклањање неправилности који је одбијен 05.05.2014. године. Више пута је првостепени суд доносио одлуку поводом приговора извршног хипотекарног дужника да би коначно решењем И 5475/2010 од 22.11.2016. године, био стављен ван снаге закључак суда о намирењу и делимично је усвојен захтев за отклањање неправилности извршног дужника. У решењу је наведено да на рочишту за другу продају није била утврђена висина потраживања извршног повериоца ВВ као и да поверилац ГГ није могла да учествује у надметању јер претходно није положила јемство те да није могла бити купац непокретности у 1/2 дела, што су неправилности али које не утичу на извршену продају. Тужиоци су изјавили приговор против овог решења у делу у коме њихов захтев није усвојен али је веће првостепеног суда приговор одбило и потврдило наведено решење. Првостепени суд је утврдио да је првотужиоцу причињена материјална штета у износу од 2.258.174,00 динара, а друготужиљи у износу од 1.129.087,20 динара те да су оштећени и за трошкове које су имали због заступања од стране адвоката за сачињења захтева за отклањање неправилности.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужбени захтев тужилаца основан јер је њима причињена материјална штета у извршном поступку с обзиром на то да је њихова непокретност продата на другом јавном надметању, а да при томе нису постојали услови да се то надметање одржи. Ценио је да је сам извршни суд утврдио да су неправилности учињене (дакле орган тужених) јер није била утврђена висина потраживања повериоца ВВ, а поверилац ГГ

није могла да учествује у надметању на другој јавној продаји јер претходно није положила јемство у износу од 78.139,14 динара, како је то било прописано чланом 125. став 3. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, број 31/11 ...) па самим тим извршни поверилац ГГ није могла бити купац непокретности у $\frac{1}{2}$ дела нити је у другој половини купац могао да буде извршни поверилац ВВ те им непокретност није ни могла бити додељена. Навео је да су тужиоци доказали да је тужилац АА након тог рочишта, располагао са новчаним средствима за испуњење обавезе али да је независно од те чињенице, релевантна чињеница та што непокретност није могла бити продата на рочишту за другу јавну продају те да би се по редовном току ствари могло очекивати да би непокретност на рочишту за јавну продају за чије би одржавање били испуњени сви законски услови, непокретност била продата за реалну цену коју представља утврђена вредност непокретности од 4.838.945,60 динара. Како је непокретност продата за 30% од утврђене вредности, а да за то нису постојали законски услови, то је тужиоцима начињена штета за укупан износ од 3.387.261,60 динара. Такође је сматрао основаним тужбени захтев тужиоца АА да му тужена надокнади материјалну штету која се огледа у дугованим износима награде за предузете радње од стране пуномоћника адвоката у извршном поступку које се односе на састав више захтева за отклањање неправилности.

Другостепени суд је извео супротан закључак о основаности тужбеног захтева. Навео је да штета у овој парници није доказана услед непостојања узрочно последичне везе која је неопходна за постојање обавезе тужене да тужиоцима штету надокнади. Ценио је да је тужбени захтев базиран искључиво на постојању решења извршног суда којим је утврђено постојање неправилности у извршном поступку, али је оценио да то није довољан разлог за обавезивање тужене за накнаду штете како то погрешно закључује првостепени суд.

Врховни касациони суд оцењује да је правилно другостепени суд нашао да тужбени захтев тужилаца није основан. Наиме, другостепени суд је анализирао у чему се састоје неправилности у извршном поступку чији је целокупан ток ценио. Релевантне су чињенице да је извршни поверилац ВВ предлог за извршење поднео 13.07.1998. године, а ГГ 06.05.2009. годне, да прва јавна продаја није успела јер није било заинтересованих лица, а да се друга јавна продаја заказивала неколико пута да би коначно била одржана 05.09.2013. године. Ни тада није било заинтересованих купаца па је непокретност предата извршним повериоцима и то за цену од 30% од утврђене почетне цене (утврђена на првој јавној продаји). Погрешно првостепени суд сматра да је за тужиоце настала штета која се састоји у разлици од пуне вредности процењене непокретности до 30% за коју је суму непокретност предата повериоцима. Услови под којима се одржава прва јавна продаја се значајно разликују од услова у погледу вредности непокретности од друге јавне продаје, а како је у конкретном случају прва јавна продаја била неуспешна, приступило се другој јавној продаји. Утврђено је да је друга јавна продаја одлагана неколико пута, а да ни на последњој није било заинтересованих купаца. Према томе, тужиоци нису доказали да би њихова непокретност била продата у неком даљем поступку (да није окончана 05.09.2013. године) за цену која је процењена на првој јавној продаји. Што се тиче тврдње тужилаца да би првотужилац обезбедио новац за исплату поверилаца али да је био спречен тиме што је неправилним радом извршног суда непокретност продата 05.09.2013. године, правилно је другостепени суд оценио да ови наводи нису логични нити су прихватљиви јер првотужилац губи из вида да је против њега предлог за

извршење поверилац поднео још 1998. године и да је у временском периоду од 15 година имао довољно времена да повериоца исплати да је то могао и да је то желео. Свакако је неприхватљива његова изјава да је новац дао у зајам који му је био враћен након друге продаје јер је овом изјавом управо признао да је он као дужник злоупотребљавао права извршног повериоца јер је наводно имао новац, давао га у зајам, а није враћао дуг свом повериоцу.

Одредбом члана 131. став 5. Закона о извршењу и обезбеђењу („Службени гласник РС“, број 31/11 ...) је прописано да решење о основаности захтева из става 3 (отклањање неправилности у складу са чланом 74), не утиче на извршену продају, већ само може бити основ за накнаду штете.

Неправилности које су утврђене у решењу број И 5475/2010 од 22.11.2016. године, саме по себи не утичу на извршену продају. Правилно је другостепени суд оценио да ове неправилности могу бити разлог да се тражи накнада штете али да не значи аутоматски да је право на накнаду штете основано. У конкретном случају и по оцени Врховног касационог суда неправилна поступања суда констатована у наведеном решењу нису довеле до настанка штете за тужиоце јер нема никаквог основа за закључак да би непокретност била продата по некој вишој цени односно за цену која је утврђена за прву јавну продају, а која није могла бити реализована јер није било заинтересованих лица. И по ставу ревизијског суда нису испуњени услови из члана 172. Закона о облигационим односима да се обавезе тужена да тужиоцима накнади штету јер није било незаконитог тј. неправилног рада суда којим је тужиоцима проузрокована штета односно нема узрочно-последичне везе између штете коју су тужиоци претрпели и поступања суда у извршном поступку.

Ревизијом се неосновано побија правилност пресуђења од стране другостепеног суда па је Врховни касациони суд одлучио као у првом ставу изреке на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца АА у делу којим је одбијен његов тужбени захтев за исплату 49.500,00 динара (одбијен од стране првостепеног суда, а другостепени суд је одбио жалбу овог тужиоца и у том делу пресуду потврдио), а на који део се не примењују правила о дозвољености ревизије из члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није дозвољена на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП је прописано да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредности од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужба АА за исплату накнаде штете је поднета 20.02.2017. године, а вредност побијаног дела износи 49.500,00 динара. С обзиром на то да је вредност побијаног дела правноснажне пресуде испод лимита од 40.000 евра у динарској противвредности то је и изјављена ревизија овог тужиоца у овом делу недозвољена па је на основу члана 413. ЗПП одлучено као у другом ставу изреке пресуде.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић, с.р.**

- 6 -

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић